

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Vilniaus
universitetas

Studijų dalykas: Kalbėjimo motorikos sutrikimai.

Kursas: II, III

Dalyko studijų siekiniai: Įgyti žinių apie kalbėjimo motorikos sutrikimų kilmę, pagrindinius ir diferencinius šių sutrikimų požymius, gebėti atlikti kalbėjimo motorikos, tarties įvertinimą bei taikyti įrodymais grįstus šių sutrikimų įveikimo požiūrius, strategijas ir inovatyvias kompiuterines, instrumentines ir edukacines priemones teikiant logopedo pagalbą.

Tema: 2 tema. Vaikų ir suaugusiųjų dizartrija: klasifikavimas, požymiai, kalbėjimo vertinimas ir sutrikimo identifikavimas.

3 tema. Vaikų ir suaugusiųjų dizartrija: teoriniai, įrodymais grįsti sutrikimo įveikimo požiūriai, strategijos ir priemonės.

6 tema. Vaikų ir suaugusiųjų kalbėjimo motorikos sutrikimų diferencijavimas ir sutrikimų įveikimo programos sudarymas (probleminis mokymasis).

Skaitmeninių užduočių kūrimo įrankiai. *Lumi education (Interactivebook; Interactive video). Trello; www.emokymai.vu.lt* (dalykas: Kalbėjimo motorikos sutrikimai dalyko Moodle aplinkoje).

Temos uždaviniai:

gebės diskutuoti apie įvairius metodus, inovatyvias kompiuterines ir instrumentines priemones sutrikimams įveikti bei įrodymais grįstus šių sutrikimų įveikimo požiūrius.

Temos teorinis kontekstas ir skaitmenizavimo aspektai.

Kalbėjimo motorikos sutrikimų tematika yra aktuali įvairių sričių pedagogams, psichologams, medikams. Ivoškuvienė (1993, 2003) teigia, kad dizartrija - garsinio kalbėjimo sutrikimas, kurį sąlygoja artikuliacijos aparato, balso produkavimo ir kvėpavimo aparato inervacijos nepakankamumas. Dėl periferinio kalbėjimo aparato raumenų paralyžiaus, paralizės ar kitų raumenų įtampos sutrikimo formų nukenčia garsų tarimas, kalbėjimo tempas, fonacija, kvėpavimas. Hughes, Langhorne (2002) dizartriją apibūdina kaip neurologinį kalbėjimo sutrikimą, kuris pasižymi kalbėjimo aparato veiklos lėtumu, silpnumu ar nekoordinuotais judesiais ir gali apimti kvėpavimą, fonavimą, rezonavimą ir artikuliaciją. Medicinos terminų žodyne (Online Medical Dictionary 1997) dizartrija - tai nepakankama kalbinė artikuliacija dėl kalbėjimo aparato funkcijos sutrikimo, kurį nulemia centrinės ar periferinės nervų sistemos pažeidimas. Klinikinėje neurologijoje (2003) pažymima, kad dizartrija – nesugebėjimas aiškiai kalbėti dėl sutrikusios artikuliacinės funkcijos.

Moksliniai tyrimai ir praktika rodo, kad kalbėjimo motorikos sutrikimus diferencijuoti yra pakankamai sudėtinga, nors mokslinėje literatūroje yra aiškiai apibrėžti diferenciniai šio sutrikimo požymiai. Tikslinga skaitmenizuoti kalbėjimo motorikos sutrikimų turintiems asmenims sutrikimo

įveikimo priemonės, siekiant gilesnio šių sutrikimų pažinimo, identifikavimo ir ugdymo. Remiantis teoriniais, įrodymais grįstais sutrikimų įveikimo požiūriais, taikomomis įveikimo strategijomis, svarbu tinkamai parinkti veiksmingas sutrikimų įveikimo priemones. Vaikų, turinčių kalbėjimo motorikos sutrikimų, ugdymas ir tikslus sutrikimų diferencijavimas yra neatsiejama logopedo darbo dalis įvairiuose amžiaus tarpsniuose. Dažnai sudėtinga tiksliai diferencijuoti vaikų ir suaugusiųjų kalbėjimo motorikos sutrikimus dėl įvertinimo metodų bei instrumentų stokos. Dėl to neretai kyla sunkumai sutrikimų įveikimo procese.

Šios skaitmenizuotos priemonės / užduotys yra skirtos studentams, siekiant mokymosi procese suteikti jiems gilesnį šios temos pažinimą, pateikiant užduotis, skatinančias ne tik pagilinti, bet ir pasitikrinti savo žinias, gauti grįžtamąjį ryšį.

Patarimai rengiantiems skaitmenizuotą turinį/skaitmenizuotas praktines užduotis.

Pasitelktos platformos naudingos, siekiant parengti studentams inovatyvias, šiuolaikiškas, skaitmenines užduotis (siekiant identifikuoti sutrikimų pagrindines diferencines charakteristikas, patikrinant savo žinias apie vaikų ir suaugusiųjų, turinčių dizartriją / artikuliacinę dispraksiją, ugdymą).

Sukurtų užduočių pavyzdžiai.

1. Užduotis „*Vaikų, turinčių nežymią dizartriją, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų įveikimas*“.

Užduotis skirta žinių įtvirtinimui (3 tema).

Medžiagoje pateikiami praktiniai pratimų aprašymai, skirti kalbėjimo motorikos sutrikimų turinčių asmenų kalbai, artikuliaciniam aparatui lavinti ir ugdyti. Studentams skiriama užduotis: remiantis pateiktais kalbėjimo sistemų pratimų aprašymais, pasirinkti vieną kalbėjimo sistemą ir nufilmuoti realius pavyzdžius. Filmuotą medžiagą pateikti www.emokymai.vu.lt dalyko aplinkoje.

2. Interaktyvi praktinė paskaita ir užduotis „*Kalbėjimo motorikos sutrikimų turinčių asmenų ugdymas: priemonės ir žaidimai*“.

Užduotis skirta žinių įtvirtinimui (3 tema).

Filmuotoje medžiagoje pateikiami priemonių ir žaidimų pavyzdžiai, skatinantys kalbėjimo motorikos sutrikimų turinčių asmenų kalbos gebėjimus. Medžiagoje taip pat pateikiami praktiniai priemonių taikymo pavyzdžiai su klausimais. Iššokantis klausimas skatins teorinių žinių įtvirtinimą ir praktinių jų pritaikymą. Studentams pateikiami uždaro ir atviro tipo klausimai apie ugdymo procese taikomų priemonių tikslus, laukiamus rezultatus, ugdomas sritis.

3. Žinių patikrinimas VMA Moodle dalyko aplinkoje, testas „Tiesa / netiesa“.

Užduotis skirta žinių įtvirtinimui (6 tema).

Užduotis pateikta dalyko Kalbėjimo motorikos sutrikimai Moodle aplinkoje, adresu: 2022.emokymai.vu.lt. Kurso pavadinimas: [Kalbėjimo motorikos sutrikimai BLENDED SKAITMENIZAVIMO](#).

Teste pateikiama 10 uždaro tipo klausimų. Į klausimus galima atsakyti tik vieną kartą (pasirenkant atsakymą "tiesa" / "netiesa"). Kiekvienas atsakymas vertinamas 1 balu. Iš viso galima surinkti 10 balų. Klausimams atsakyti yra skiriama 10 minučių.

2022.emokymai.vu.lt

Pagrindinis

Virtuali mokymosi aplinka

Mano kursai

Paslaugos

Visi kursai

Kursų archyvas

DUK

Redagavimo režimas

ŠA65809_14981_1_20222 / SKAITMENIZAVIMO PROJEKTAS: Pasitikrink! (6 tema)

TESTAS

SKAITMENIZAVIMO PROJEKTAS: Pasitikrink! (6 tema)

Testas Parametrai Klausimai Rezultatai Testų klausimų bankas Daugiau

Atidaroma: Šeštadienis, 21 gruodžio 2024, 18:36

Uždaroma: Šeštadienis, 21 gruodžio 2024, 18:36

Kviečiu patikrinti savo žinias, išklausius temą "Vaikų ir suaugusiųjų kalbėjimo motorikos sutrikimų diferencijavimas".

Į klausimus galima atsakyti tik vieną kartą (pasirenkant atsakymą "tiesa" / "netiesa");

Į visus klausimus būtina atsakyti vieno prisijungimo metu (pateikus atsakymus, testas bus uždaromas).

Kiekvienas atsakymas vertinamas 1 balu.

Iš viso galima surinkti 10 balų.

Klausimams atsakyti yra skiriama 10 minučių.

Sėkmės!

2022.emokymai.vu.lt

Pagrindinis

Virtuali mokymosi aplinka

Mano kursai

Paslaugos

Visi kursai

Kursų archyvas

DUK

Redagavimo režimas

▼

Bendra informacija

Sutraukti viską

FORUMAS

Nuoroda jungtis į Kalbėjimo motorikos sutrikimų paskaitas

PRISIJUNGIMO NUORODA | Kalbėjimo motorikos sutrikimų paskaitas:

BYLĄ (DOKUMENTĄ)

Dalyko studijavimo aprašas

DALYVAVIMAS

Lankomumas

TESTAI

SKAITMENIZAVIMO PROJEKTAS: Pasitrink! (6 tema)

Kviečiu pasitikrinti savo žinias, išklausius temą "Vaikų ir suaugusiųjų kalbėjimo motorikos sutrikimų diferencijavimas".

4. Užduotis „Pratimai kalbėjimo motorikos sutrikimams įveikti“.

Užduotis skirta žinių įtvirtinimui (2 tema).

Programoje *trello* sukelti pratimai skirti kalbėjimo motorikos sutrikimams įveikti (dizartrijs, dispraksija). Norint šiuos pratimus naudoti praktiniame darbe, reikia atsisiųsti trello programą ir prisijungti. Užduočių bazėje visi pratimai sugrupuoti į kelias kategorijas: MIMIKOS, LIEŽUVIO, LUPŲ, KVĖPAVIMO, APATINIO ŽANDIKAULIO, FONACIJOS, PROZODIJOS, BALSO STIPRINIMO. Pirmajame laukelyje rasite "Artikuliacinio aparato vertinimo" stulpelį, jo viduje – pateikiamas klausimynas. Atsakius į visus klausimus, galėsite išsirinkti pratimus iš duotų stulpelių problemai įveikti.

Trello

Workspaces

Recent

Starred

Templates

Create

Search

Share

Dizartrijs

KALBĖJIMO MOTORIKOS SUTRIKIMŲ ĮVEIKIMAS

Artikuliacinio aparato įvertinimas

Klausimynas

0/9

Add a card

Mimika

Mimikos vertinimas

0/6

Pratimai seilėtekiui mažinti

0/8

Pratimas "Bučkis"

Pratimas "Iš stiklinės į stiklinę" 1 etapas

Pratimas "Iš stiklinės į stiklinę" 2 etapas

Pratimas "Iš stiklinės į stiklinę" 3 etapas

Add a card

Liežuvis

Liežuvio įvertinimas

0/7

Pratimai liežuvio raumens stiprinimui

0/9

„tinkama vieta“

Teisinga liežuvio padėtis

2

Add a card

Lūpos

Lūpų įvertinimas

0/3

Pratimai lūpų žiedinio raumens stiprinimui

Mankšta lūpoms

1

SKALAVIMAS

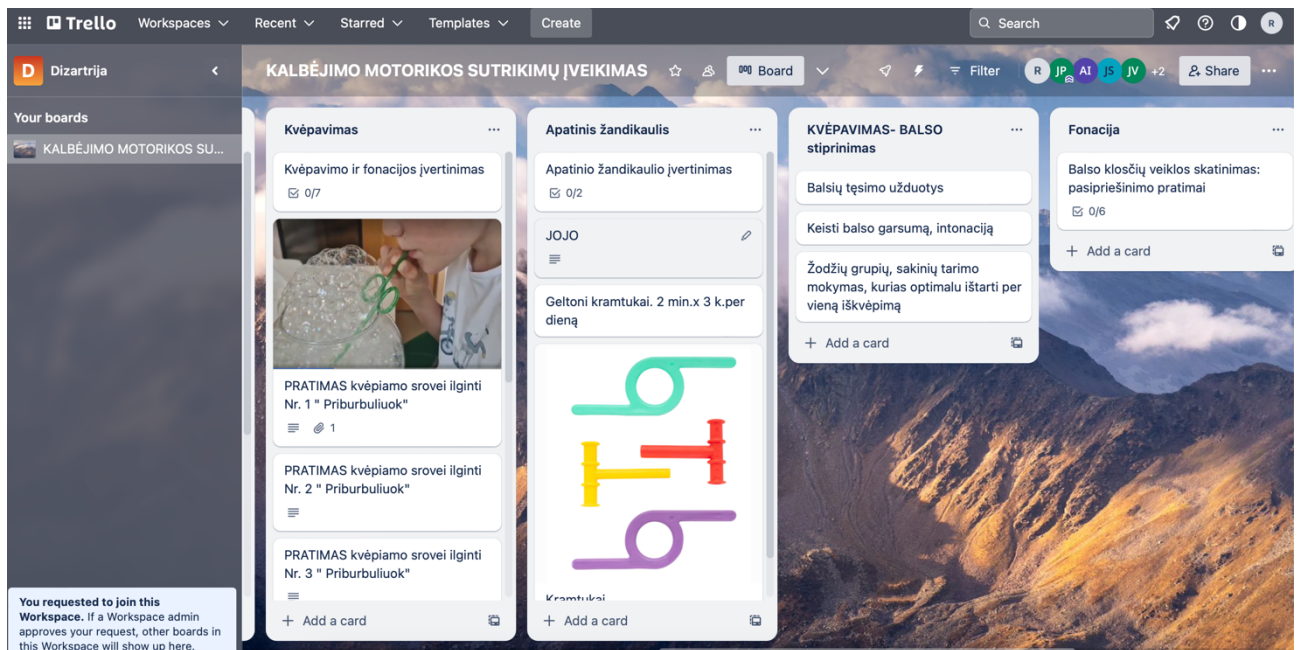
TEMPIMAS

Sagos pratimų seka

0/5

Sagos laikymas

Add a card

Literatūra:

ASHA (2022). <https://www.asha.org/public/speech/disorders/dysarthria/>

Barnes, M.P., Good, D.C. (Editors) (2013). Handbook of Clinical Neurology, Neurological Rehabilitation. Disorders of communication: dysarthria. Vol. 110 (3rd series).

Medžiagą parengė: dr. Rita Kantanavičiūtė-Petružė, Jurgita Pukenytė-Pauliukonienė.